

Тема: “Пазарно търсене и предлагане”

Цели:

- ✚ Изясняване на основните понятия и закони
- ✚ Умения за прилагане на принципа “при равни други условия” в икономическия анализ

- ✚ Умения за четене на графики
- ✚ Умения за икономическо мислене и вземане на решения

- ✚ Умения за работа в екип
- ✚ Оценка и препоръки от студентите

1.Търсенето и предлагането като елементи на пазарния механизъм

а/ Пазарният механизъм е обусловен от единството и взаимовръзката между търсенето, предлагането и цените

б/ Роля

✚ Служи като система за откриване и предаване на икономическата информация между участниците в стопанския процес

✚ Координира самостоятелните решения и съгласува интересите на продавачите и купувачите

✚ Мотивира пазарните агенти за рационално икономическо поведение и ги принуждава да минимизират своите разходи

2. Същност и фактори на търсенето. Закон и крива на търсенето.

а/ Същност. Индивидуално и пазарно търсене.

✚ Търсене /Demand/ - количеството от една стока, което потребителите желаят и могат да закупят при **всяко равнище** на цената и при равни други условия за определен период

✚ Търсено количество/Qd/ - количеството от една стока, което потребителите желаят и могат да купят **при дадена цена**

✚ **Индивидуално търсене** – поведението на отделен индивид или домакинство в зависимост от определени ценови и неценови фактори

✚ **Пазарно търсене** – съвкупното търсене от всички потребители/сбор от търсените от тях количества при всяко ценово равнище/

б/ Закон за търсенето – изразява обратно-пропорционална зависимост между изменението на цената и търсените количества от една стока при равни други условия

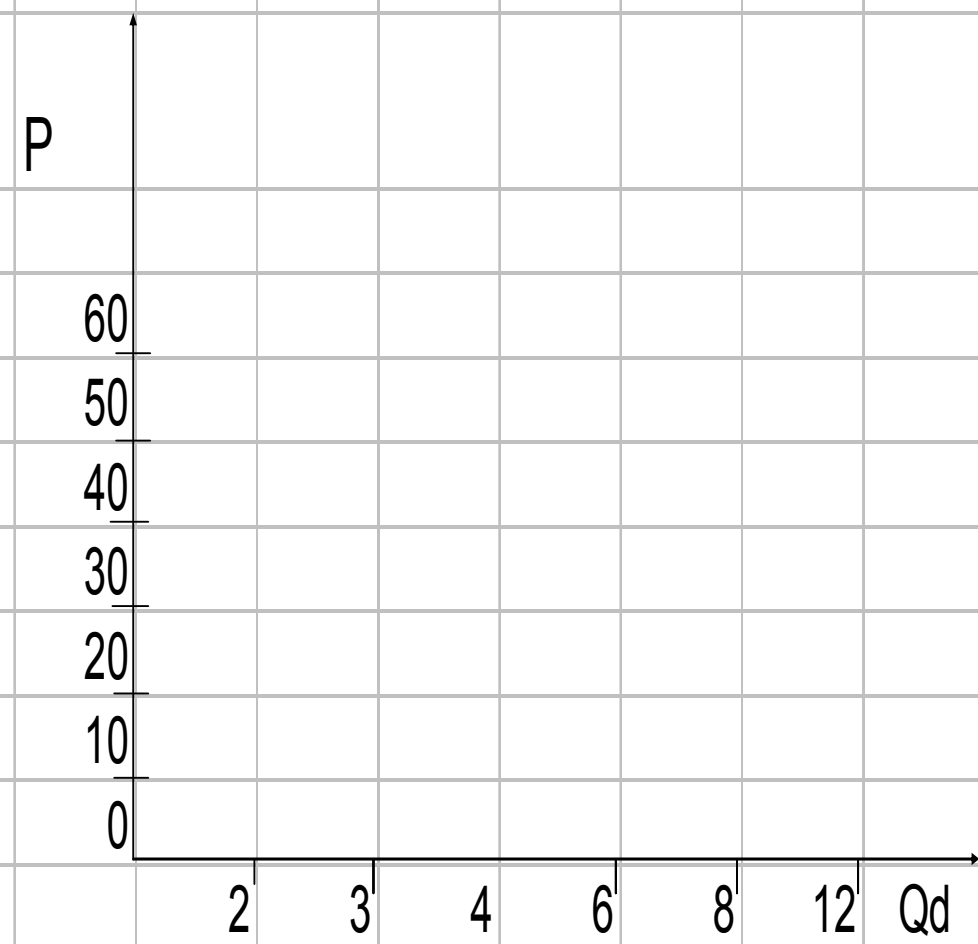
+ Скала /списък/ на търсене - връзката между възможните равнища на цената и търсените количества

+ Крива на търсене /D/ - графична илюстрация на поведението на купувачите/намаляваща/

Таблица на търсенето на стока "X"

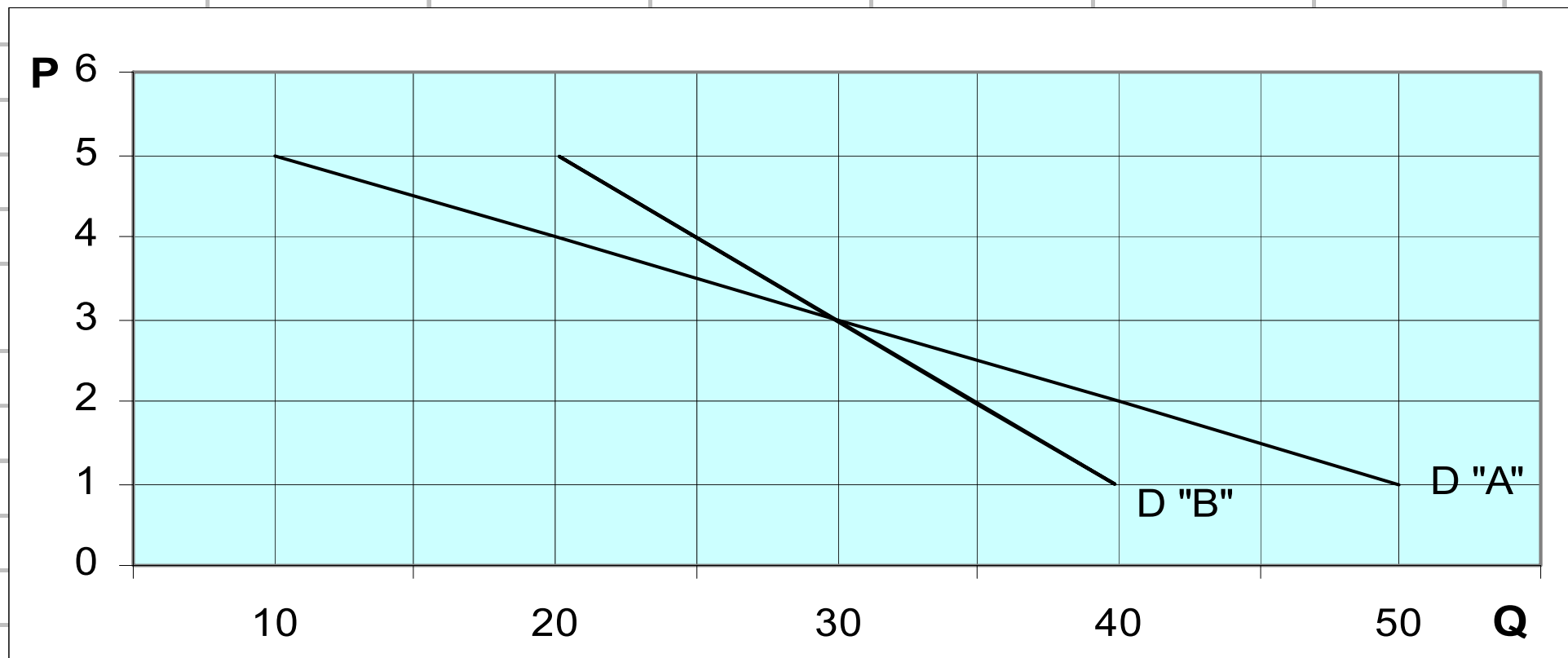
Крива на търсенето на стока "X"

Варианти	Цена/p/ - лв	Търсено количество/Qd/
A	10	12
B	20	8
C	30	6
D	40	4
E	50	3
F	60	2

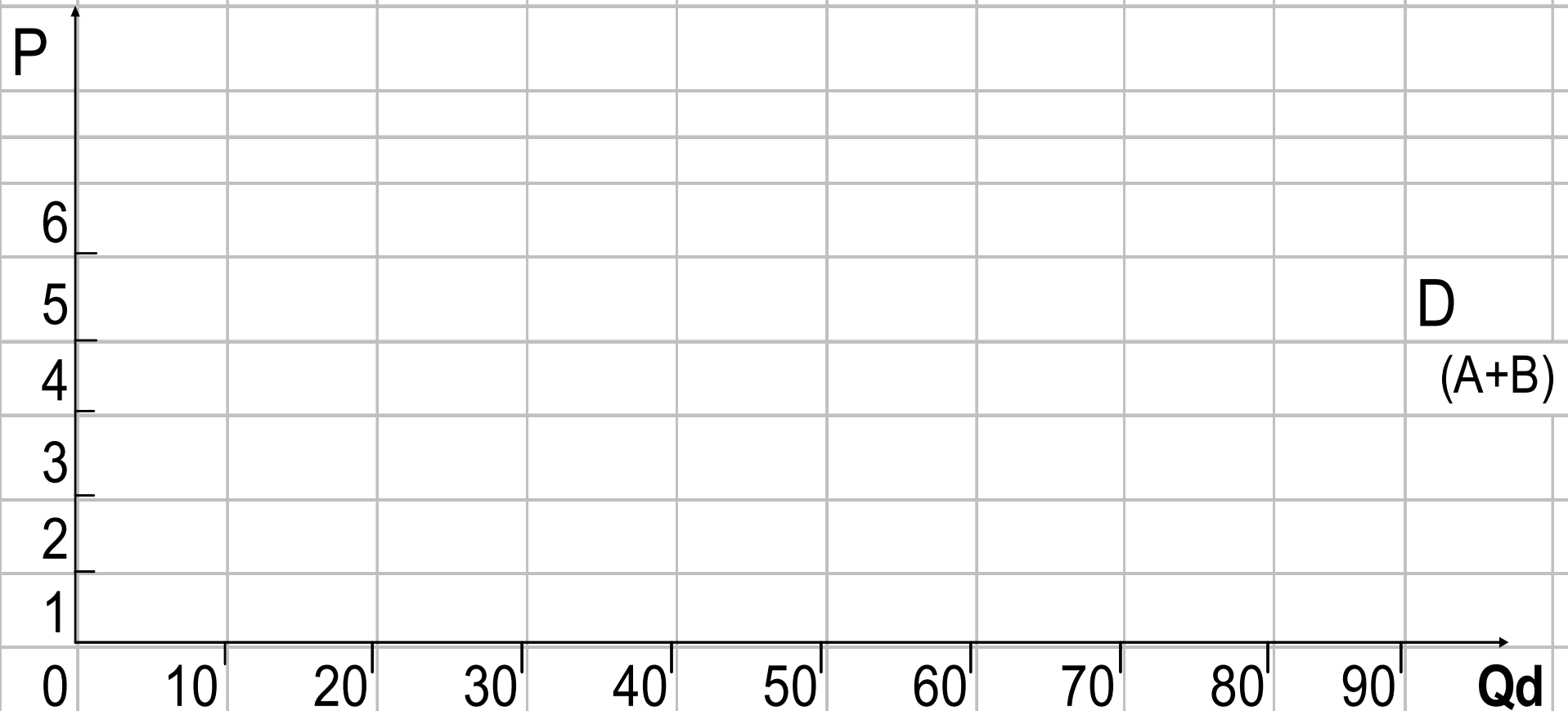

Крива на пазарното търсене

D на поребители "А" и "В"

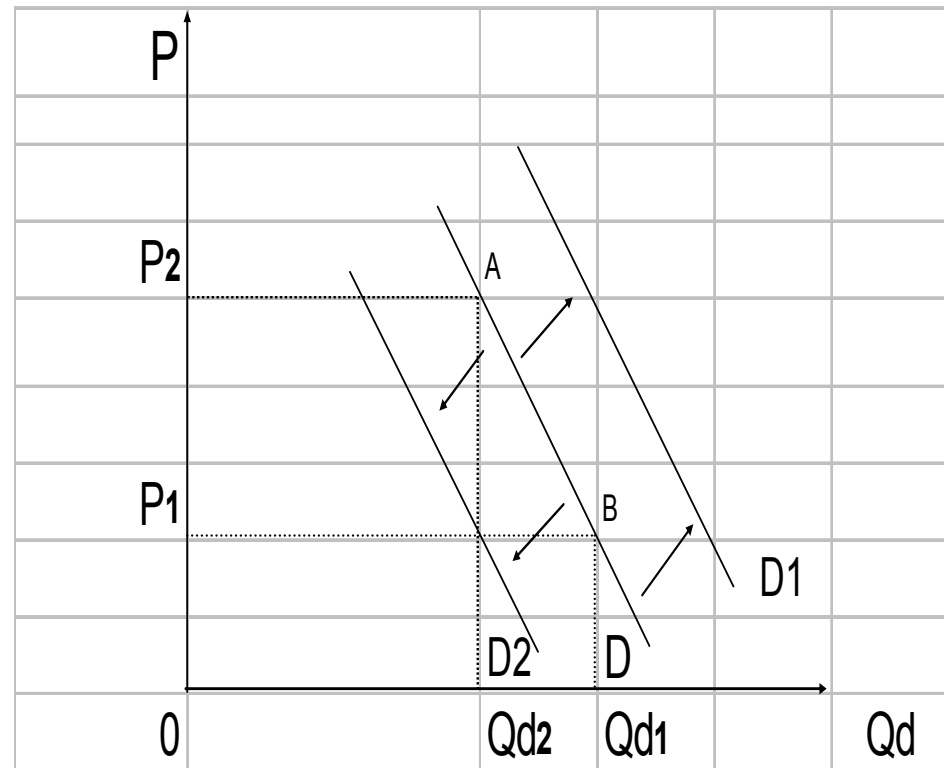

D - Пазарно търсене

в/ Фактори на търсенето

Фактор	Промяна	
	Връзка	Крива
1.Цена на стока		
2.Цена на заместител		
3.Цена на взаимосвързана стока /постпродукт/		
4.Поредителски доход		
5.Вкусове и предпочитания		
6.Потребителски очаквания		
7.Разходи за потребление		
8.Брой потребители на пазара/големина на пазара/		
9.Природен		
10.Разпределение на доходите в обществото		

Изводи:.....
 .....
 .....
 .....
 .....

г/ Теоретично обяснение на Закона

- ✚ **Ефект на дохода** – когато цената на една стока нараства, покупателната способност на потребителите намалява и те могат да купят по-малки количества
- ✚ **Ефект на заместване** – ако цената на една стока расте, потребителя се ориентира към по-евтин заместител
- ✚ **Изключения:**
  - “Стоки на Гифън” - с увеличението на цените на някои нисши стоки търсенето не намалява /хляб/.
  - Снобски ефект – с понижаването на цените на определени стоки, тяхното търсене намалява.
  - Стоки “Веблен” – мотивация за купуване на по-качествени стоки. Увеличението на цената води до увеличаване на търсенето.

3. Пазарно предлагане

а/ Същност

 Предлагане/Supply/ - качеството на една стока, което продавачите желаят и **могат** да предоставят на пазара **при всяко равнище** на цената и при равни други условия за даден период

 Предлагано количество/Qs/ - количеството, което продавачите биха предоставили при **дадена цена** на стоката

б/Индивидуално предлагане – поведение на отделния производител/продавач/

Пазарно предлагане – съвкупно предлагане на пазара от всички предложители при дадено ценово равнище.

в/ Закон на предлагането - отразява правопрпорционална зависимост между изменението на цената и предлаганото количество на една стока при равни други условия

 Скала на предлагането – връзка между възможните равнища на цената и предлаганите количесва

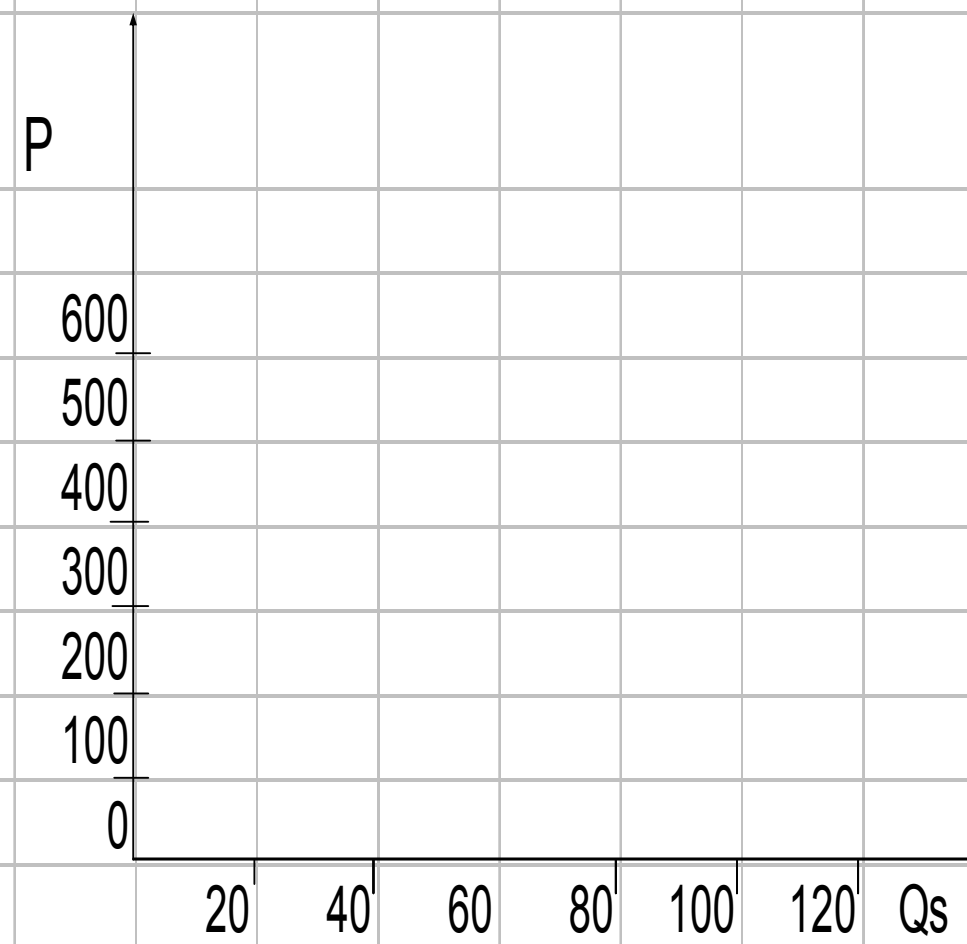
 Крива на предлагането/S/ - графична илюстрация на поведението на продавачите /нарастваща/

Таблица на предлагането на стока "X"

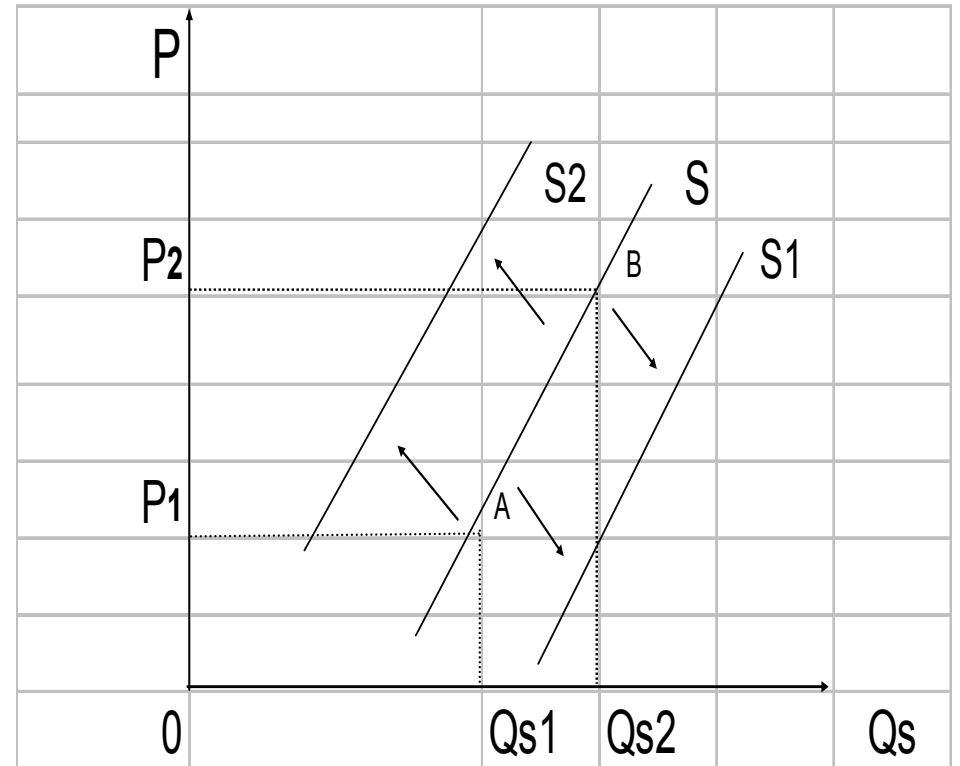
Крива на предлагането на стока "X"

Варианти	Цена/p/ - лв	Предлагано количество/Qs/
A	100	0
B	200	40
C	300	60
D	400	70
E	500	80
F	600	90

г/ Фактори на търсенето

Фактор	Промяна	
1.Цена на стока	Връзка	Крива
2.Цена на ресурси		
3.Цени на други стоки, които могат да се произведат със същите ресурси и технология.		
4.Очаквания на производители		
5.Брой предложители		
6.Равнище на технология		

Изводи:.....
 .....
 .....
 .....